

Verslag van het DG-overleg rijksbrede fraudebestrijding (concept)

Datum: **woensdag 22 april 2015**

Aanwezig: [] (VenJ), [] (VWS), [] (AZ),
[] (BZK), [] (BZK), [] (FIN/DGBel), []
(FIN/DGRB), [] (OM), [] (SZW), [] (BuZa), []
[] (EZ/NVWA), [] (Nationale Politie), [] (VenJ),
[] (VenJ, agendapunt 3), [] (VenJ, agendapunt 5), []
[] (VenJ, verslag)

1. Opening en actualiteiten

AO 8 april (toelichting [])

[] meldt dat het AO Fraude van 8 april is goed verlopen. Er was brede algemene steun voor de rijksbrede aanpak. De meeste vragen gingen over de verkenning kaderwet gegevensuitwisseling, de aanpak van fraude tegen burgers en bedrijven en de spanning tussen het verschoningsrecht en fraudebestrijding.

De minister heeft een 'zachte' toezegging gedaan om beter zicht te krijgen op hoe vaak departementen hun regelingen hebben getoetst op fraudebestendigheid. Er wordt afgesproken dat de ervaringen met de richtlijn fraudebestendige regelgeving later dit jaar zullen worden verzameld en in het DGO zullen worden besproken.

Op voorstel van [] wordt besloten om in het hoofdenoverleg te bespreken welke onderwerpen mogelijk kunnen worden meegegeven voor de fraude-aanpak t.b.v. de volgende kabinetsperiode.

Onderzoek Algemene Rekenkamer (toelichting [])

[] meldt dat fraude veel aandacht krijgt van de Algemene Rekenkamer, zowel in het verantwoordingsonderzoek over de begrotingen (FIN: toeslagen, EZ: subsidies voor bedrijven, VenJ: faillissementsfraude, SZW: uitkeringsfraude, VWS: PGB-fraude, BZK) als in de Staat van de Rijksverantwoording waarin fraudebestrijding 1 van de 2 focusonderwerpen is. De belangrijkste aanbevelingen daarin zijn:

- Breid de fraudemonitor uit met meer categorieën gegevens
- Maak een fraudetoets i.p.v. een richtlijn en stel die verplicht
- Maak tempo met de kaderwet gegevensuitwisseling en betrek daarbij de uitwisseling van gegevens over recidivisten en veelplegers

VenJ heeft een reactie in voorbereiding die zal worden afgestemd met het OM en de betrokken departementen. De reactietermijn is kort, maar er wordt afgesproken om waar mogelijk de teksten nog rond te sturen om zo de eenheid in de beantwoording te kunnen bewaken.

Biografie burgerinitiatief 1-overheid

[] licht toe dat door het burgerinitiatief 1-overheid vorige week een 'biografie' is toegestuurd. Deze is inmiddels gedeeld met de MC-contactpersonen. Het rapport bevat 6 aanbevelingen om 'een begin te maken met het doorbreken van de belemmeringen om overheden met elkaar te laten samenwerken', te weten:

- Structureel betrekken bestuur en bedrijfsleven
- Fraude-experimenten in 10 steden
- Gedragscode gegevensuitwisseling overheid
- Fraudemonitor: zicht op aard en omvang
- Rijksbrede evaluatie bekostiging van huidig antifraudebeleid
- Oprichting adviesraad fraude en technologie

Er wordt afgesproken dat er een lijn van reactie wordt opgesteld die tijdens het volgende DG-overleg aan de orde komt. Voor de goede orde meldt [] dat [] op eigen titel heeft meegewerkt aan dit rapport, en niet vanuit zijn hoedanigheid als [] van de korpsleiding van de Nationale Politie. Ten aanzien van de aanbeveling om pilots in 10 extra gemeenten te starten, concludeert [] dat het initiatief daartoe uitdrukkelijk bij geïnteresseerde gemeentes ligt. Denkbaar is wel dat -in overleg met de burgemeester van Amsterdam- een of meer andere geïnteresseerde burgemeesters worden uitgenodigd voor j de volgende bijeenkomst in de ambtswoning van Amsterdam die gepland staat voor 23 september.

Stand van zaken business case adresbezoeken

[] meldt dat de minister van BZK vorige week heeft aangekondigd dat er extra geld zal gaan naar de opleiding van burgerzaken-ambtenaren. Inmiddels hebben 135 gemeenten (waaronder de grote 4) zich gemeld om risicoadressen te ontvangen die zij met huisbezoeken kunnen opvolgen. Een punt van zorg is de opstelling van enkele uitvoeringsorganisaties, waaronder SVB en de Belastingdienst, die zeggen niets extra's te willen doen. [] zou ook graag eens meekijken met de activiteiten van iCov, omdat men daar ook over adressen beschikt waar mogelijk iets mis is.

[] vraagt zich af of de iCov-lijn wel het meest voor de hand ligt, nu dit de route naar het komen tot een verwonderadres mogelijk nodeloos ingewikkeld maakt. [] voegt daaraan toe dat zij scherp moet kijken naar de activiteiten en de afgesproken resultaten die iCov moet behalen, gezien het feit dat het een samenwerkingsverband is. Beiden zijn bereid om in een apart overleg met BZK te bekijken welke samenwerking mogelijk is.

2. Verslag DG-overleg 11 maart 2015

Naar aanleiding van het verslag geeft [] een toelichting op de stand van zaken met betrekking tot de fraudewet. Er is bij de TK een brief gesondeerd over wat te doen met de zaken waarin (naar nu blijkt) te hoge boetes zijn opgelegd. Inzet van SZW is om alleen boetetrajecten die nog niet waren afgesloten op het moment van uitspraak, op basis van nieuw beleid af te handelen of terug te draaien. In de Kamer lijkt echter een meerderheid te zijn voor het herzien van alle boetes die onder de fraudewet zijn uitgedeeld, een variant die precedentwerking kan hebben. Als er inderdaad een brief van deze strekking wordt opgesteld, dan zal deze via de MR lopen.

3. Stand van zaken kaderwet gegevensuitwisseling (zie presentatie [])

Naar aanleiding van deze presentatie stelt [] voor om in de MC van juni nog even formeel aan de orde te stellen dat het kabinet –zoals de minister van V&J heeft toegezegd in het AO Fraude- een wetsvoorstel voor een Kaderwet gaat voorbereiden. Daarbij zal de driedeling worden gehanteerd die [] in zijn presentatie heeft benoemd. Op een vraag van [] geeft [] aan dat ook het interdepartementale directeurenoverleg wetgeving, dat zich eerder kritisch heeft uitgelaten over de Verkenning, goed betrokken blijft. Sterker nog, nu het project in de fase komt dat concrete wetsvoorstellen opgesteld gaan worden, komt het zwaartepunt

juist meer bij de wetgevingsdirecties te liggen. [] wijst erop dat er in de Kamer naast de VenJ-commissie meer commissies zijn die een mening hebben over gegevensuitwisseling, onder andere in relatie tot geheimhoudingsbepalingen in specifieke sectoren. Het is belangrijk om dat bij de nadere uitwerking te betrekken. [] geeft aan dat ook EZ graag betrokken is bij de nadere uitwerking.

De aanwezigen stemmen in met het memo over de resterende acties uit het project gegevensuitwisseling dat door SZW werd getrokken.

4. Verschoningsrecht en hoge schikkingen (Presentatie [])

Verschoningsrecht

Naar aanleiding van de presentatie van [] meldt [] dat er gesprekken gaande zijn met de Nederlandse Orde van Advocaten en de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie over de reikwijdte van de geheimhoudingsbepalingen en het daaraan gekoppelde verschoningsrecht. Die gesprekken hebben meer urgentie gekregen nu de Kamer is toegezegd om vlak voor of vlak na de zomer te rapporteren over de stand van zaken. De thematiek ligt politiek gevoelig, in de Tweede Kamer zijn ook stevige tegenstanders van ingrepen in de reikwijdte van geheimhoudingsbepalingen of verschoningsrecht. Daarom ligt agendering in de MC Fraude van dit thema in de rede, maar pas nadat concrete oplossingsrichtingen op tafel liggen.

[] beveelt aan om te beginnen met het aanpakken van de evidente rariteiten, zoals het invoeren van het verschoningsrecht in correspondentie waarin de advocaat alleen in de cc staat. Op die manier wordt voorkomen dat gevoeligheden als het medisch beroepsgeheim bij de discussie worden betrokken.

[] ziet het ondermijnende karakter van de inzet van het verschoningsrecht zoals in de presentatie toegelicht, maar denkt dat de contourennota Wetboek van Strafvordering op dit moment nog geen oplossing biedt. [] wijst erop dat een wetswijziging in Strafvordering alleen procedurele verbeteringen kan opleveren, maar dat de reikwijdte van de geheimhouding zelf in sectorale wetgeving voor specifieke beroepsgroepen wordt bepaald. [] denkt dat het voor de politieke boodschap interessant kan zijn om te kijken naar het financiële belang in deze zaken.

Schikkingen

Naar aanleiding van de presentatie van [] geeft [] de tip dat het FP altijd bereid is om schikkingen in specifieke zaken toe te lichten. Daarnaast denkt spreker dat overheidsdiensten soms op kunnen treden als 'reclassering', door na een schikking nog een aantal jaar extra toezicht te houden op een bedrijf. [] vraagt aandacht voor de transparantie en zorgvuldigheid in schikkingszaken, gezien de machtspositie die het OM op dat moment heeft. [] zou graag nog eens apart verder spreken over wanneer er tot schikking wordt overgegaan, omdat de kaders voor de politie nu niet altijd helder zijn.

5. Stand van zaken risicoanalyse subsidiefraude (Toelichting [])

[] licht toe dat de MC in maart opdracht heeft gegeven om dit onderwerp met spoed op te pakken. Er ligt een planning om in september een notitie met resultaten te bespreken in de MC, wat betekent dat er eind juli een concept moet liggen dat kan worden besproken in het hoofdenoverleg. Op twee departementen na is in alle gevallen duidelijk welke subsidieregeling zal worden onderzocht. [] geeft aan dat snel zal worden besloten over 2 overgebleven kandidaat-regelingen. EZ komt volgens [] [] eveneens snel met een regeling.

[] waarschuwt ervoor dat de vragenlijst niet mag verworden tot een afvink-lijstje. Het is goed dat er is nagedacht over wat er onderzocht moet worden, maar het moet niet blijven bij een papieren exercitie zonder dat serieus wordt gezocht naar resterende fraudeisico's.

[] meldt dat Financiën de Auditdienst Rijk opdracht heeft gegeven tot een vraaggestuurde audit naar de naleving van het Uniform Subsidiekader door alle departementen. De minister van Financiën heeft toegezegd om de Kamer in 2016 over de resultaten te informeren, maar de voortgang zal tot die tijd in MC-verband aan de orde komen.

6. Voortgang uitvoering projecten

Er zijn op dit moment geen bijzonderheden. De deadlines van veel van de acties lopen komend kwartaal af.

7. Rondvraag

De volgende onderwerpen staan voorlopig op de agenda van de MC van 9 juni:

- Tussenbericht onderzoek subsidiefraude
- Tussenbericht business case adrescontroles
- Kaderwet gegevensuitwisseling: uitkomst debat VenJ-commissie en follow up.